

Rek. 14/2018/UHN D 2018

Tidligere nummer	A 1753/hållbart
Behandles i	Udvalget for et Holdbart Norden

Udvalget for et Holdbart Nordens betænkning over
Plastpartiklar i dricksvatten (Rek. 14/2018)

Forslag

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at

Nordisk Råd tager meddelelse om Rek. 14/2018 hvad angår plastpartikler i drikkevandet til efterretning og anser den som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende

Baggrund

Den sosialdemokratiske gruppen i Nordisk råd fremlagde forslag til Nordisk råd at rekommanderer Nordisk Ministerråd

att arbeta för att en forskningsstudie tas fram kring förekomsten av plastpartiklar i vårt dricksvatten i Norden.

att arbeta för ökad forskning som svarar på frågorna; hur kan plastpartiklar hamna i dricksvattnet samt om det utgör en hälsofara och i sådana fall vilka konsekvenser de kan få för människan.

På sitt januarmøte besluttet Holdbarhetsutvalget at Utvalget besluttet å stille spørsmål til de nordiske regjeringer om undersøkelse av mikroplast i drikkevann. Med henvisning til svaret fra regjeringene besluttete udvalget at foreslå att Nordiska rådet rekommanderar Nordiska ministerrådet

att samla och offentliggjorde information om och arbeta för att en forskningsstudie tas fram kring förekomsten av plastpartiklar i vårt dricksvatten i Norden.

att samordna mätningmetoderna så att resultaten av mikroplastiska mätningar i dricksvatten kan kvalitetssäkras och jämföras mellan de nordiska länderna

att arbeta för ökad forskning som svarar på frågorna; hur kan plastpartiklar hamna i dricksvattnet samt om det utgör en hälsofara och i sådana fall vilka konsekvenser de kan få för människan.

Nordisk Råds medlem Karin Gaardsted (S) stilte følgende skriftlig spørsmål E 15/2018 den 8. november 2018 til Nordisk Ministerråd

Vil Nordisk Ministerråd begrunde, hvorfor Nordisk Ministerråd ikke har ønsket at prioritere forskning i mikroplast i drikkevandet i budgettet for 2019?

Er Nordisk Ministerråd enige i behovet for at undersøge konsekvenserne af mikroplast i drikkevandet for mennesker?

Meddelelse fra Nordisk Ministerråd på rekommandation 14/2018

Nordisk Ministerråd deler Nordisk Råds bekymring for problematikker omkring plast, herunder mikroplast, og deres konsekvenser for natur og mennesker. Nordisk Ministerråd har i løpet av de siste årene jobbet mye med miljøpåvirkningen av plast i natur og da særskilt i havet. 2. mai 2017 vedtok MR-MK et Nordiskt program för att minska plastens miljöpåverkan med formål å redusere miljøpåvirkningen av plast. Programmet er for nylig blitt forlenget inntil slutten av 2020. Sektoren har enten brukt eller reserveret 8.250.000 DKK til prosjekter i programmet.

Mikroplast prioriteres høyt i det nordiske plastprogram. Programmets fokus på forebygging av plastavfall ved kilden via design og fokus på effektiv avfallshåndtering anses som værende den mest effektive måte å bekjempe mikroplast i alle vannmiljøer, inklusive drikkevann.

Angående den første att-satsen: Det er i alle nordiske land enten nylig blitt gjennomført, eller vil i løpet av 2018 gjennomføre forskningsstudier eller undersøkelser av forekomsten av mikroplast i drikkevann. I og med at de nordiske land hver for seg er i gang med å undersøke forekomsten av plastpartikler i drikkevannet, er det ikke behov for en nordisk studie på området. Resultater fra de nasjonale forskningsstudier gjøres nordisk og internasjonalt tilgjengelige av forskerne i landene.

Angående den andre att-satsen: Utvikling av målemetoder for mindre mikroplast er noe det arbeides på nasjonalt i de nordiske landene. Ministerrådet for miljø og klima mener at harmonisering av målemetoder for mikroplast i drikkevand skjer best når alternativer er lengre utviklet enn i dag, og at dette derutover bør skje i rammen av internasjonale eller EU standardiseringsprosesser. Utfordringen med måling av mikroplast i drikkevann i dag er knyttet til behov for å kunne måle mindre mikroplast.

Nordisk Ministerråd bidrar til harmonisering av målemetoder for mikroplast i det marine miljø gjennom to prosjekter under Plastprogrammets mål 12. Prosjektene inkluderer blant annet prosjekterne «Optimization and harmonization of microspectroscopic methods of identification of microplastic in marine samples» og «Harmonisering af prøveudtagning og analyse af mikroplast i de nordiske have». Videre oppsummeres kunnskap om plastikk og mikroplastikk i marine organismer i rapporten «Micro-and macro-plastics in marine species from Nordic waters». Selv om ovennevnte rapporter og prosjekter fokuserer på målemetoder i det marine miljø, kan resultatene fra disse potensielt være relevante for drikkevannsområdet, siden analysemetodene ofte er forholdsvis like.

Angående den tredje att-satsen: MR-MK prioriterer økonomisk bekjempelse av plastavfall gjennom innsatsen for minimering av unødvendig plastavfall og plast i sirkulær økonomi. Grunnet ressurser vil Ministerrådet derfor på nåværende tidspunkt ikke spre samarbeidet på flere relaterte felter så som forskning om kilder til mikroplast i drikkevand eller helseeffekten av mikroplast i drikkevandet.

MR-MK vil i denne sammenheng gjøre Nordisk Råd bevisst på at Nordisk Ministerråd i forbindelse med implementeringen av plastprogrammet har finansiert flere forskningsstudier og kommunikasjon av forskningsresultater som sammen bidrar til økt forståelse for hvordan plastpartikler kan havne i det marine vannmiljøet. Det gjelder for eksempel de følgende prosjekter: «Cityleaks – the urban environment as a point source for aquatic contaminants», «Forekomst og fysisk-kemisk karakter af vejstøv, flager af maling/farve, fibre og andre urbane kilder till marint mikroaffald i nordiske kyst-vande» og «Kartlægning av mikroplast från deponier».

MR-MK anser også at arbeidet som gjennomføres i regi av den nordiske kjemikaliegruppen (NKG) om problematiske stoffer, herunder hormonforstyrrende og kreftfremkallende stoffer og allergener som også benyttes i plast, kan bidra til diskusjon om helseeffektene av mikroplast i drikkevann.

Nordisk Ministerråd anser rekommandasjonen som oppfylt.

Svar på skriftlig spørsmål fra Nordisk Ministerråd

I svaret på skriftlig spørsmål E 15/2018 uddyber Ministerrådet sit svar på rekommandationen og fastholder prioriteterne indenfor arbejdet med plastproblematikken.

Udvalgets synspunkter

Nordisk Råd har gennemgået resultaterne af Nordiske rapporter om udbredelsen af mikroplast i drikkevandet, som konkluderer at der i Norge, Danmark og Island ikke er fundet mikroplast i drikkevandet af betydning. Udvalget vurderer at svaret fra NMR til Rek. 14/2018 og skriftligt spørgsmål E 15/2018 er fyldestgørende og giver et grundigt indblik i arbejdet med plastproblematikken og begrundelser for ministerrådets prioriteringer. Udvalget noterer at på trods af mikroplast i drikkevandet ikke syntes at være et udbredt problem i Norden, er der forsat mangel på viden om de sundhedsmæssige risici ved mikroplast i kroppen som optages gennem fødevarer og gennem andre kilder, og udvalget vurderer at forskning omkring de sundhedsmæssige risici forsat er relevant.

Udvalget konstaterer med tilfredshed, at Rådets tidligere rekommandationer langt hen ad vejen er medtaget i arbejdet. Udvalget anser rekommandationen som færdigbehandlet for rådets del.

København, den 25. juni 2019

Angelika Bengtsson (SD)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Ingalill Olsen (A)
Ketil Kjenseth (V)
Laura Tàunâjik (S)

Liselott Blixt (DF)
Magnus Ek (C)
Rasmus Ling (MP)
Sofia Geisler (IA)
Vilhjálmur Árnason (Sj.)